

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Naročnina znaša

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolnane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-branilačni račun št. 841.652.

TELEFON št. 1187.

Slovani in Italijani.

I.

Glas pametnega spoznanja iz Italijanskega tabora.

„L' Alto Adige“, glasilo trentinskih Italijanov, je priobčil te dni članek, ki mu smemo pripisovati velik simptomatičen pojav. Zakaj? — to povemo pozneje.

„L' Alto Adige“ pravi uvodoma, da vprašanje med Italijani in Slovani se ne stavlja prvokrat. To vprašanje da koreni v nesrečnem položaju Avstriji podrejenih Italijanov, ki so siljeni, da se na obalah morja Adrijskega bore proti slovanskemu, v Trentinu pa proti nemškemu elementu. Tako so Italijani med tema dvema, za nadvladaje v Avstriji borečima se plemenoma zašli v izvestne težave glede vprašanja, katero pot naj bi ubrali? Ko se je pred tremi leti dozdevalo, da pride v Dalmaciji do nekakega sporazumljenja, ki bi Italijanom omogočilo, da bi si brez posebnega truda vzdržali tisto pozicijo, v kateri so se zavarovali za skrajno obrambo, se je „Alto Adige“ — bavil s tem vprašanjem. Tedaj je ta list zastopal stališče, da jedini, resnični, naravni sovražnik italijanske narodnosti je nemški življenjski... Italijani ob morju Adrijskem so slabo poskrbeli za se, ako menijo, da bo zveza z Nemci povpeševala njihove aspiracije. „To smo rekli — pravi „Alto Adige“ — že pred tremi leti ter smo pripomnili, da bi kazalo resno proučevati to stran problema, da bi videli, ne bi-li bilo možno priti na podlagi pravičnega in pametnega dogovora do kakoga modus vivendi se Slovani, da bi potem združeni in v skupnem interesu nastopili proti prodiranju germanstva.“

Italijani bi morali — pravi dalje — imeti pred očmi, da glavni sovražnik avstrijskemu italijanstvu, ki ga morajo pobijati, so Nemci. Ko je „Alto Adige“ pred tremi leti tako pisal, je italijansko časopisje temeljito — molčalo, pač pa so avstrijske novine prevele in reproducirale ta izjavljanja. A najznameniteje na stvari je okolnost, da so zmerni italijanski klerikalci nekako odklanjali željo po kompromisu med Italijani in Slovani. Ako bi izvestni ljudje motrili stvari manje s strankarskega, a bolj se stališča zdravega človeškega razuma, bi morali pozdravljati tak kompromis kakor prvi korak do zboljšanja odnošajev med obema plemenoma, naseljenima v „Venezia Giulia“, a to zboljšanje bi bil preludij formalnemu in trajnemu sporazumljenju. Iz teh razlogov se obrača — „Alto Adige“ do italijanskih bratov ob morju Adrijskem in jih opozarja na nevarnost od nemške strani. Ta nevarnost je za Italijane v Trentinu neposredna. Za Italijane ob Adriji je sicer res bolj oddaljena, ali radi tega ni nič manje resna. Dolžnost je Italijanom ob morju Adrijskem, da ne preprečajo te obrambne akcije. Dolžnost jim je, da proučujejo in ustvarjajo predpogoje za odkritosrčno in trajno sporazumljenje med Italijani in Slovani. V takem sporazumljenju vidi „Alto Adige“ rešitev za Italijane v Trentinu in ob morju Adrijskem. V takem sporazumljenju je možnost in jedino sredstvo za uspešno odbijanje neprestanih narodnih in političnih napadov od strani nemškega plemena. Borimo se — vsikla trentinski list — proti nemstvu, ker to je sovražnik!!

Da Italijani niso izločeni iz načrtov za ponemčevanje, na to kaže že dejstvo, da država ustanovlja na njihovem ozemlju v Tirolu in na Primorskem veliko število nemških srednjih, ljudskih in meščanskih šol, ki so po večem delu obiskovane od nemških otrok. Zbog okolnosti, da so ponemčevalni zavodi na Primorskem naperjeni tudi proti Slovonom, ne postaja nevarnost za Italijane nič manjša. „Alto Adige“ zaključuje: Ali zveza med Italijani in Slovani je možna le na podlagi poštenega pripoznavanja obojestranskih narodnih in kulturnih pravic. Dokler pa Italijani v Primorju ne pripoznajo Slovanom enakopravnosti v šoli, uradu in javnem življenju, so Slovani priključeni boriti se na dve strani in je vsaka zveza med njimi in Italijani nemožna!

Še je čas!

Dr. Šusteršič v „Slovenca“, dvorni svetnik dr. Ploj pa v „Südösterreichische Stimmen“ branita postopanje hrvaško-slovenskih poslancev, oziroma sklenjeni kompromis. Poseben članek je posvetil dr. Šusteršič našemu Primorju, kjer dokazuje, da se je za naše primorske pokrajine dosegel velik uspeh. Kakor dokaz za to navaja dr. Šusteršič — vseobčno zadovoljnost, ki baje vlada med primorskimi Slovani z uspehi sklenjenega kompromisa. Izvajanje in trditev gospoda dra. Šusteršiča ne smemo pustiti brez odgovora.

Tu naj zabeležimo le, kar pravi dvorni svetnik dr. Ploj oziroma na Koroško. Pravi namreč: „Kar se tiče Koroške, izjavljam slovesno, da zadnja beseda še ni spregovorjena. Krivica, storjena koroškim Slovincem, se mora odpraviti in na to mora delovati ves naš klub z vso energijo in upotrebo vse dana sredstva!“

To slovesno izjavo drž. posl. dvor. svet. jemljemo na znanje g. dra. Ploja s pristavko, da smatramo to izjavo kakor obvezno za vse poslance naše, ki so z drom. Plojem v istem klubu. Še je čas!! Ta beseda, ki jo je spregovoril dvorni svetnik Ploj, more pomirljivo vplivati na brate na Koroškem in na vso slovensko javnost, ki v strahu trepete radi usode koroškega Slovenstva. Tem večje bo pa ogorčenje, ako beseda ne postane dejanje!

in dušo temno mi obdajajo
nocoj... na ta večer...

Poljanšek je hotel čitati še dalje, a Grabar je iztegnil roko čez mizo in potegnil Poljanšku list iz-pred oči.

„Pusti, Francelj, te blede verze, ki jih delam, ko sem se napil!“

„Kdo je ta čisti otrok?“ je vprašal Poljanšek.

„Čemu, ti bo ime?... Sploh ne maram brskati po spominih iz prejšnjih časov! Idiva rajši!“ je dejal Grabar in vstal.

In šla sta.

Po par ulicah sta prišla pred svetel lokal. Vstopila sta.

Bela svetloba električnih žarnic je plula po nizki prostorni sobi in osvetljevala v kotu ob okrogli mizi veselo družbo. Bilo je par slovenskih akademikov, ki so se izborno zabavali. Besedo je imel ravno Gaber, debel fant, ki je delal čast svojemu najljubšemu izreku: — „Pljuni na svet in skrbi za zdravje!“

„In to naj bo ljubezen? Puhel pojmi, ki nima v sebi ničesar razen par kapljic bolehnih sentimentalnosti... Skrbi za zdravje!“ je dovršil, ko sta vstopila Grabar in Poljanšek, in zgrabil za vrček piva — svojo najljubšo pijačo.

Iz Hrvatske.

Hrvatska in Slavonija sta na zadnjem ljudskem štetju imeli 2,416,304 duš. Po izvestju hrvatskega statističnega urada za mesec maj 1906. je pa bilo 2,537,349 duš, to je za 121,045 več nego leta 1900. Zagreb je imel koncem maja t. l. 69,045 prebivalcev.

36 milijonov za Dalmacijo!

Ministrski predsednik baron Beck je baje izjavil nekemu dalmatinskemu poslancu, da boče vlada tekem 10 let potrositi 36 milijonov za zboljšanje gospodarskih razmer v Dalmaciji. In sicer boče trositi vsako leto 3 milijone več nego bo določeno v proračunu.

Dogodki na Ogrskem.

Volilna reforma.

Iz Budimpešte poročajo, da se v ministrstvu za notranje stvari sedaj živahno deluje na volilni reformi. V prvi vrsti je naloženo statistički zbornici, da zbere novih podatkov, ker so oni, ki jih je nabral bivši minister Kristofy zelo nepopolni. Proučevanje teh podatkov in inozemskih volilnih zakonov ter pripravljalna dela: vse to bo trajalo do leta 1907, a tedaj prične se izdelovati volilne osnovne zakone, tako, da bo zakon potrjen še le koncem leta 1908. Volitve po tem novem zakonu se bodo vršile še le leta 1909.

Romunski klub.

Dne 6. t. m. so imeli romunski poslanci sejo, v kateri so na predlog poslanca Pape sklenili, da ustanove političen klub, ki bo popolnoma neodvisen od parlamentarnega narodnostnega kluba. Ta klub bo istocasno centrum romunske narodne stranke. Novi klub prične na jesen politično akcijo, ki so jo romunski poslanci sklenili.

Dogodki na Balkanu.

Protigrške agitacije v Bolgariji.

Kakor javljajo iz Sofije, se bo dne 19. t. m. vršil v Plovdivu velik vsebolgarski shod proti Grkom. Za ta shod se delajo velike priprave po vsej Bolgariji. Pripravljalni odbor je izdal proglas na prebivalstvo, naj se v čim večem številu udeleži tega shoda.

Proglas pozivlja tudi vlado na energičen način, naj stori pri vevlastih primerne korake, da se v Makedoniji zboljšajo odnošaji in naj izda potrebne odredbe v varstvo Bolgarov v Makedoniji pred grškimi bandami.

Na protigrškem shodu, ki se je vršil v četrtki v Jamboli, je v začetku vladal mir, potem je pa množica razrušila več prodajalnic in neko tovarno. Polk konjenišva je le z velikim trudom napravil mir.

Drobne politične vesti.

Medicinska fakulteta v Belemgradu. Vseučilišna komisija za ustanovljenje medicinske fakultete v Belemgradu je dovršila svoje delo in je razdelila profesor-

„Živela!“ je pozdravila družba došleca in jima napravila prostor. Bleda, našminkana natakarka je došla k mizi in donesla par čaš in steklenico vina.

Nalila sta si in pila. Veselost se ju je polastila in kmalu sta bila istotako razigrana kakor ostala družba.

Poljanšek se je obrnil k Grabarju in mu pripovedoval z veselim glasom o rožni ljubezni svoji... o Veri... o lepih načrtih za bodočnost...

„Najlepši cilji se razblinjajo v nič... Lepa dekleta so ponajveč nezvesta... Sanjajo in gledajo človeku v oči... a kdo ve njih sanje?... Tak-le backfisch!... Ha — ha — ha — Kakor vreme je spremenljivo... Ti Francelj si neumen, če tako ljubiš!“ — je govoril Grabar sarkastično in poskušal vino.

„Ne verujem...“ je prigovoril Poljanšek.

„Ne veruješ?... Ker jih ne poznaš... Jaz bi ti pa vedel povedati marsikaj...“

„Povej mi, Vid!“ je zaprosil Poljanšek.

„Naj bo, povem ti... Sicer ne brskam rad po nekdanjih spominih... Gimnazijo sem dovršil in ljubezni in idealom sem verjel... Pesnil sem tedaj mnogo, a vse je že zgorelo

ske stolice. Svoje izvestje je poslala ministru, da je predložil skupščini v odobrenje stroška 200.000 dinarjev. Vse profesorske stolice se spopolnijo s Srbi, razum anatomije in fiziologije.

Avstrijski proračun za leto 1907. Kakor poročajo z Dunaja, bodo sredi tega meseca dovršene konference za ustahovljenje proračuna. Že sedaj je možno videti glavne obrise proračuna za leto 1907. V proračunu je zopet povišana plača raznim državnim uradnikom. Za same uradnike državnih železnic bi moral proračun narasti za približno 4 mil. kron.

Domače vesti.

Pod patronačo Avstrijske vlade...

Zdi se mi, da bi trebalo, da bi imeli naši devniki stalne rubrike o kinezarstvu izvestnih organov. To bi jej delalo vsaj sramoto, ker vse naše pritožbe itak ne pomagajo nič! Tako se zadnji čas slovanske stranke hudo pritožujejo nad mandarinstvom tukajšne finančne uprave, izlasti, kar zadeva trgovstvo. C. kr. financa (pošilja slovenskim strankam laške plačilne naloge in zatem laške opomine! Ker pa slovanske stranke samolaške dopise vračajo, dostavlja jim jih financa iznova 2 do 3 krat — saj to nič ne de (!)?! Dostavlja jih pa sluga, ki niti slovenskega ne zna! Ali stranka, ki ne umeje laški mora na vse zadnje vendar le izgubiti čas in se potruditi na financo. Zlodja, tam se pa zagleda vanjo finančni uradnik, ki slovenski umeje prav toliko kolikor novoizleženo pišče! Skuša stranko pridobiti z nemščino ali ne gre...! Zato odhaja alarmirat svojo otelico, ali vpadne je tega konec, preteče dovolj vode in stranka, ki nima toliko časa, je odšla mej tem. Vprašam zopet: ali je c. kr. oblast zaradi nas tukaj, ali smo le mi zaradi nje na zemlji?! To je krivično, če tudi je pod patronanco avstr. vlade! O Turčija...! skoro se nam boš dozdevala kakor kakov Eldorado!

Avstr. vlada molči na vse svoje odkrite grehe. Tudi globokemu razžaljenju slovanskega naroda ob otvoritvi nove državne železnice, ni še zadoščeno — ali vlada bodi gotova da se — zaračuna! Naj le hrabro molči in nameiča povsodi tako „modre“ može kakoršen je Treo v Sežani — ali prav tako bomo molčali odslej mi proti njej, s tistim grobnim in pomembnim molkom kakor so ga opazili gospoda iz slavnostnega vlaka na tržaškem ozemlju pri naših ljudeh. Naš naraščaj pa bomo primerno vzgajali v narodnem smislu! To bodi naš odgovor na zatiranje in duševno ubijanje. Vlada je znala vsikdar spretno ukončavati velike umne darove naših sinov. In narod je bil na lastni divnokrasi zemlji — uboga raja!

Če rapravljevec zapravlja posestvo svoje, kažejo za njim s prsti... Ali avstr. vlada zapravlja svojo posest, ali ne, to nam že ne gre nič mari. Odločno pa protestujemo proti temu, da vedoma in dobro premišljeno za-

— kakor ljubezen in ideali. Glej, v tistih časih sem ljubil. Hči nekega železniskega čuvaja blizu trga, kjer sem bil doma, je bila moja ljubica... Mati jej je umrla, oče je bil pijanec in tako je darovala vso ljubezen meni... Toda nekoč je oče obležal pijan na progi, vlak ga je povozil in ona je morala v svet... O slovesu ti ne bom pravil... Nekeč sem jo še pozneje videl elegantno oblečeno z oficirji... bah... še poznala me ni... Kaj hočeš?...“

Poljanšek je molčal in se zamislil. Grabar pa je zapalil cigareto, se naslonil na stol z glavo in zrl v kolobarčke dima, ki so se dvigali proti stropu in se lepo razločali v beli luči.

Ob mizi je bilo glasno. Debeli Gaber je razlagal natakarki svoja srčna čutila s politim glasom. Čmaknil je tuhtam z jezikom in se brupno zasmejal, da so se mu oči mokro zasvetile v veselju...

Nekdo pa je razlagal pomen nove slovenske literature, skrivaj pogledoval z enim očesom Grabarja in hvalil stare pisatelje in rodoljube, ki se bojujejo za pravice one literature in manire, v kateri sta pisala in pesnikovala Cigler in Koseski...

(Pride še.)

PODLISTEK.

Na poti k ciljem.

SI. Vilinski.

II.

Ko je vstopil v malo sobo gori v četrtem nadstropju, je Grabar ravno nekaj pisal.

„Fant, sedi, pa počakaj, da dovršim!“ mu je dejal in naglo pisal dalje.

Poljanšek je sedel in pogledal v kup papirjev, ki so ležali pred njim. Par zvezkov popisanih s svinčnikom, verzi in proza... Poljanšek je vzel v roko papir in čital nedovršene verze:

In ti si šla... Izginila si v svetu,
kot cvet izginja v vodi kalni
šumečega potoka...
Ostali so samo spomini žalni
na tebe, čistega otroka,
samotnemu poetu...

Jn glej! Spomini ti prihajajo

pravljajo našo narodno last. To je „anarhistično“ delo!

Ko pa nas na eni strani zatira na vse kriplje in podpira s tem recimo laški in nemški irredentizem, pa nas že hoče na drugi strani klicati v boj proti istemu irredentizmu in zahteva od nas na usta nemških škofov, naj jej mi — utrijamo tla! Luna ni daleč od zemlje in pravijo, da hrada trka...! V svoji državniški modrosti pa oddaja avstr. vlada velika stavbena dela tujim tvečkam, da morajo tuji častniki, preoblečeni v delavce, polagoma in počasi spoznavati njeno ozemlje in vse. Delo samo pa, ki stane sto in stotisoče, ki so pritržani grizljivi ubogega ljudstva, pa nazadnje ni vredno niti piškavega oreha (podrti pomol v Trstu n. pr.)! Kdo zna da li ne pride še do tega, da bodo ptuji častniki... špijoni celo uradno napovedovali svoja potovanja in ogledovanja na avstrijski vlasti. Pod patronanco avstrijske vlade je možno tudi to.

Meče se milijone in milijone za topove in vojne ladje. Mi pa pravimo, da so omika, napredek in zadovoljnost ljudstva najboljše sredstvo proti sovražniku! Potem se le naj pridejo topovi, v kolikor res potrebni. O prosvetljeni časi — še ste v srednjeveške temi!

Avstr. vlada naj gleda, da da našemu narodu to, kar mu gre, ker družaje zna doživeti prej ali slej veliko presenečenje. Ravno potujčeni Slovani so njeni najhujši sovražniki — a ti so naša kri! Škoda, ki jo je prizadela avstr. vlada Slovanom, je toliko da bo trebalo temeljitega „spokorjenja, ako jo bo hotela popraviti.

Kirilov.

Nesramnost izvestnih biciklistov.

Z Unca nam pišejo dne 8. avgusta:

Danes zjutraj ob 6 in pol uri so vozili 4 vozovi takoimenovane „klade“ iz Planine v Postojno. Vozovi so zelo težki in dolgi po 13 metrov. Obloženi so bili vsaki z 90—110 kubicov.

Prišli so v takozvane Ride (ovinki med Planino in Postojno). Dospelšim v gornje Ride jim je prihajal iz Postojne nasproti motorbicikel. Vozniki so dajali biciklistu že od daleč znamenja, naj vozi počasi, ali pa naj se ustavi, ker vozniki vedo predobro, kaj se lahko dogodi v tistem trenutku. Ravno na tistem ovinku je spomenik, kjer se je svojedobno zvrnila kočija in je nekdo izgubil življenje. Istim voznikom — (ki so iz Ivanjegrada, 20 minut od naše vasi) se je dogodilo tudi že večkrat, da so jim bili vozovi poškodovani in razbiti in so bili vozniki sami v nevarnosti za svoje življenje.

Kakor rečeno: vozniki so danes, ko jim je drdral nasproti biciklist, dajali znamenja. Mislite pa, da se je vročerkvni Italijan, ki se je vozil z motorjem, kaj zmenil za svarila! Kaj še! In zgodilo se je še huje: **drdral je dalje in drzno izvelkel iz žepa revolver, s katerim je grozil voznikom — po italijanski.** Prestrašeni vozniki so se morali umakniti z vsa veliko težo na vozovih in so bili v nevarnosti, da jim vozovi z živino vred gredo v več metrov globoki prepad. Junak z revolverjem je iz rodbine Galatti, ki biva v Planini.

Prosimo Vas, gospod urednik priobčite takoj ta opis dogodka. Kajti mi vemo dobro iz raznih slučajev, kako italijanski listi ob takih prilikah falzificirajo dejstva in pačijo resnico. Pišejo nesramno tendenciozno, da izzivajo, ki celo imetje in življenje ljudi spravljajo v nevarnost prikazujejo kakor žrtve slovenskega „divjaštva“. Tako more naše ljudstvo po deželi vrhu tega, da dovolj trpi že po nesramnem vedenju takih razbrzdanežev in brezsrčnežev, pozneje trpeti še zasramovanja po laških listih. Zato je nujno svetovati našemu ljudstvu, da nemudoma, kadar se je dogodil kak tak slučaj, pošiljajo našim listom resnična poročila, tako, da obrekovalci naših pokrajin in našega ljudstva dobe takoj zasluženi udarec po lažljivih in klevetniških zobeh.

Radi ustanovitve stolice za jugoslovansko literaturo na češki univerzi v Pragi je predložilo društvo „Adrija“ v Pragi nastopno spomenico:

Slavni akademski senat! Število jugoslovanskih dijakov na češki univerzi leto za letom narašča. V letošnjem letu je doseglo višino 100 (41 Slovencev, 35 Hrvatov in 24 Srbov). Razmerje med številom slušateljev na posamičnih fakultetah pa ne odgovarja resnični potrebi; pa ne odgovarja resnični potrebi; kajti na pravniški fakulteti jih študira 65, na filozofski pa le 17. To nerazmerje je utemeljeno v tem, da imajo skušnje, napravljene na pravniški fakulteti, veljavo za vso Avstrijo, jugo-

slovanski filozofje pa morajo dopolnjevati svoje skušnje iz nemščine in jugoslovanskih jezikov na nemških univerzah, ker velja skušnja iz nemščine samo za češke srednje šole in ker se skušnje iz jugoslovanskih jezikov na češki univerzi sploh napraviti ne more, ker tukaj ni sistemizirana stolica za to stroko. To, da mora kandidat na nemški univerzi dopolniti skušnje, ki jo je bil napravil na slovanski visoki šoli, gotovo prav zelo odvrača jugoslovanske dijaštvo od študija na češki univerzi, kjer bi sicer gotovo večinoma študiralo. Zato prosimo slavni akademski senat, da bi se zavzel za ustanovitev stolice za jugoslovanske jezike na c. kr. češki filozofski fakulteti Karolo-Ferdinandovi v Pragi. Poleg zastopnikov „Adrije“ so podpisani še delegatje društev „Hrvat“, „Ilirija“, „Šumadija“ ter „Svaz češkoslovanskega studenstva“.

Iz „Omladine“ doznajemo, da so prositelji dobili zagotovilo, da se tej želji ugotovi se tekom prihodnjega leta in da je v tem smislu storjenih že nekaj realnih korakov.

Vzor italijanskega župana v Istri. Kako naravnost nečuvne so razmere v občini Veprinac, je zopet enkrat jasno pokazala vzklicna razprava, ki se je vršila dne 8. t. m. na kazenskem oddelku tukajšnjega c. kr. deželnega sodišča.

Kakor znano, so se pred kratkim v tej nesrečni občini vršile občinske volitve. O nezastopanih nepravilnostih, ki sta jih zagrešila o tej priložnosti župan Gasparich (puro sangue!) in njegov tajnik zloglasni Marki, so pisale vse novine. A že pred volitvami se je župan vedel tako, da je prišel v konflikt s kazenskim zakonom.

G. Gasparich je bil namreč mnenja, da je njemu, kakor „italijanskemu“ županu v Istri, po znanem receptu „esar tutto“ — vse dovoljeno! Ni mu bilo dovolj, da so njegovi plačani agitatorji na vse dovoljene in nedovoljene načine hujskali ljudstvo proti narodni stranki; on se je celo osmelil uradno in po uradnih občinskih organih napadati svoje politične nasprotnike.

Ta „slavni“ župan je namreč dal aprila meseca t. l. po občinskem slugi pred cerkvijo objaviti razglas sledeče vsebine:

„Se glasi, da klati po Veprinacine neki ki bi hotel smučivat ljudi na neku drugu veru, ku ni on držal dokle mu je bilo do koristi; ale neka mu ljudi pleča obrnu ineka dobro prosude njegovo ponašanje ko ima danas i ko je imel va celem svojem živote a to je on Tonin Buchich.“

Ta očita zloraba uradne oblasti je razburila celo sicer tako potrpežljive Veprinčane in napadeni Bučić je vložil po g. dru. Poščiču proti vzornemu županu tožbo radi razžaljenja časti.

Ko je pa Gasparich videl, da bi mogla stvar imeti zanj neprijetne posledice, se je začel izgovarjati, da ni nameraval žaliti Bačića kakor privatnika, temveč le kakor politika. Sodišče pa ni hotelo razumeti te čudne logike in je iznajdljivemu županu prisodilo globo 100 K.

Proti razsodbi se je Gasparich pritožil, vsled česar se je vršila v Trstu urodoma omenjena razprava, na kateri je bil obtoženec zastopan po odvetniku dru. Baseggio, gospod Bačić pa po odvetniku dru. Rybářu.

Pa tudi na tukajšnjem sodišču so bili mnenja, da načelo „esar tutto“ ni še vsprejeto v avstrijske zakone, in so zato razsodbo potrdili in obsodili Gasparicha tudi na povračilo vseh stroškov.

Nemški diplomati slovenskih poslov in naše hiše. Deželni odbor v Gradcu je Goričarjevi Marjeti, dekli v Lačjivasi v občini Kokarje na njeno v slovenskem jeziku spisano prošnjo dovolil 50 K nagrade za njeno 38 letno zvesto službovanje pri enem in istem gospodarju, kateri znesek se je imenovani izplačal. Obenem jej je deželni odbor doposlal v nemškem jeziku tiskano diplomu; ker je bil tudi dopis na obično Kokarje samonemški, je župan vrnil deželnemu odboru dopis in diplomu z zahtevo, naj se pošlje občini dopis, a dekli Goričarjevi Marjeti diplom v slovenskem jeziku, ter je v svoji zahtevi pojasnil, da nemški diplom nima za slovenske posle in naše družine nobenega drugega pomena, nego samo zastopavljanje in žalitev slovenskega jezika in naše narodnosti. Ker je bil deželni odbor v tem času na tožbo občine Kokarje od državnega sodišča dne 3. julija t. l. obsojen, da je prelomil zakon ter se pregrešil zoper enakopravnost slovenskega jezika, ker je občini na njene slovenske dopise po nemško odgovarjal, se pač zagotovo pri-

čakuje, da bo odzidal naprej pravičen našemu jeziku in naši narodnosti, ter da bo izdajal slovenskim poslom slovenske diplome. Ako se sploh čutimo Slovence, ne moremo nikakor dopustiti, da bi se po naših hišah razobešali diplomi v nemškem jeziku, kar bi dajalo hišam znamenje nemštva ter ljudi utrjevalo v krivi veri, da je le nemščina kaj vredna, slovenščina pa ničesar. Na nobeni slovenski hiši naj ne bo nobenega napisa, ki bi, četudi samo med štirimi stenami, kazal, da smo mi najbolj nezavedno ljudstvo v Avstriji. Hiše naše naj kažejo povsod na znotraj in na zunaj svoje pristno slovensko lice!

Po „Obč. Upravi“.

Otvoritev javne telefonske govorilnice na c. kr. poštnem in brzojavnem uradu v Sežani. Dne 5. t. m. izročila se je prometu javna telefonska govorilnica na c. kr. poštnem in brzojavnem uradu v Sežani.

Beljaški Slovenci v Trstu. Naznanjamo, da smo ustanovili „omizje beljaških Slovencev v Trstu“, katero se zbira vsaki torek zvečer ob 7. uri in pol v hotelu „Balkan“ v I. nadstropju v posebni dvorani.

Vabimo brate Slovence iz Trsta in okolice, da nas počastijo ob teh večerih, ob kateri priložnosti hočemo spoznavati naše razmere.

Starosta.

Koliko je slovenskih visokošolcev. Slovenskih gimnazijcev je bilo v minolemu letu skupno 2656, slovenskih realcev pa 635, skupno torej 3291.

Ljubljanski knezoškof dr. Anton B. Jeglič se je v petek povrnil s svojega potovanja v Lurd.

Telefonske pristojbine se znižajo v Avstriji baje že meseca oktobra t. l.

Telefonska tajnost. Minister za trgovino dr. Fort je izdal vsem poštanim ravnateljstvom naredbu, v kateri opozarja na zakonsko določbo, da ne smejo uslužbenci pri telefonskem prometu poslušati tujih razgovorov. Ako pa slučajno slišijo kaj besed razgovora, morajo to smatrati za uradno tajnost, ki jo morajo strogo varovati.

Županom v Krškem je bil soglasno izvoljen dr. Tomaž Romih, podžupanom pa Ivan Jerman.

Pomiloščen Cesar je pomiloštil kmeti na večalih obsojenega Pavla Arzenska, ki je leta 1903 z mišnico zastrupil svojo ženo, kateri zločin je pa še le čez tri leta prišel na dan, na 20-letno težko ječo.

Izlet v Postojno. Posebni vlak k slavnostnemu odkritju Vilharjevega spomenika v Postojno je zagotovljen. Vlak odide iz Trsta ob 6:10 zjutraj in pride v Postojno ob 8:56. Vlak se vstavi v Nabrežini, na Proseku, na Opčinah, v Sežani in Divači — tja in nazaj. V Nabrežino pride vlak ob 6. uri in tričetrt, na Opčine točno ob 7:14, v Sežano ob 7:26. Za druge postaje nam ni možno povedati natančno prihoda, ker ga nam še le danes povedo. Pripricani smo pa, da se bodo vsi izletniki s Proseka in Divače, oziroma slav. pev. društvo „Tabor“ iz Lokev lahko ravnali že po teh podatkih. Apeliramo na vse udeležence, da pridejo točno na postajo, ker vlak bo stal povsod jako malo časa. — Torej točnosti, da kdo ne zaostane in da ne bomo imeli zamude.

Opozarjamo, da izletniki iz Nabrežine, Proseka, Opčin in Sežane dobijo vozne listke od nas; ni jih treba torej kupovati pri železniški blagajni. Na vsaki postaji pa naj eden izmed gospodov sešteje izletnike in (če je možno) naj tudi v poprej pobere denar.

Vozne listke dobe od enega naših gospodov, ki bo imel znak „Trgovsko-izobraževalnega društva“.

Ker znaša cena za posebni vlak III. razred le 3:60 K in za II. 5:30 K tja in nazaj, in ker bo vlak primerno jako hitro vozil, se tudi izletniki izven Trsta na dobičku, ako so peljejo v Postojno in nazaj s posebnim vlakom. Tja bo vozil vlak 2. uri in tričetrt, nazaj pa 2 uri. Iz Postojne odide vlak točno ob 11:30 zvečer in pridemo v Trst ob 1. uri 28 m.

Prosimo tudi mestne Tržčane in one iz okolice da pridejo, če jim je le možno še danes po listke v „Trgovsko-obrtno zadrugo“, ul. S. Francesco št. 2.

Komur pa ni možno, naj pride pa jutri zjutraj na postajo, kjer dobi listek, a paziti mora, da pride pravočasno. (Blagajna se odpre že ob 5. uri zjutraj).

Končno apeliramo še enkrat na vse naše zavedno ljudstvo, da se tega, za slovensko zavednost tako pomembnega izleta vdeleži kolikor možno v obilem številu. Pokažimo Postojničanom in vsem drugim Slo-

vencem, kakor že večkrat poprej, tudi zdaj, da žive ob sinji Adriji Slovenci, ki vedo, kaj jim velela narodna dolžnost in ki znajo ceniti zasluge svojih mož! Naša parola je: Jutri v Postojno!

Vozni red za v Postojno. Odhod iz Trsta ob 6:10 zj., odhod iz Nabrežine 6:48 zj., odhod iz Proseka 7:05 zj., odhod iz Opčin 7:14 zj., odhod iz Sežane 7:31 zj., odhod iz Divače 7:48, prihod v Postojno 8:56 zj.

Na teh postajah se lahko vstopi; na navedenih postajah se vlak tudi nazaj grede vstavi in sicer:

Odhod iz Postojne 11:30, iz Divače 12:23, iz Sežane 12:36, iz Opčin 12:45, iz Proseka 12:51, iz Nabrežine 1:02, prihod v Trst ob 1:28 po polnoči.

Umrljivost v Trstu. Od 29. julija do 4. avgusta t. l. je umrlo 48 moških in 48 ženskih, skupno 96 oseb, nasproti 104 v istem tednu minolega leta. Povprečna umrljivost v tem tednu je znašala 25,4 pro mille.

Samomor in poskus umora. V hiši št. 23 v ulici Giuseppe Gatteri stanuje družina Rigotti: oče, mati in ne vemo koliko otrok. Meji otroci te družine je bila tudi 17-letna Valerija. No, čeravno je bila še le 17-letna, so jej starši vendar dovolili, da je imela ljubčeka v osebi komaj 20-letnega Marija Saule, ki je bil v službi pri tvrdki Ignacij Steiner. A ti vzorni starši so dovolili hčerki ne le, da je imela ljubčeka, ampak so še tega poslednjega vsprejeli pod svojo streho in so temu še smrkovemu paru zaljubljenec oddali sobo, češ, če se že imata tako rada, pa naj stanujeta skupaj. Posledica tega ljubezenskega razmerja je — hčerka, ki ima sedaj približno 10 mesecev.

Zadnje čase je pa mej tema zaljubljenima otrokoma večkrat navstal prepri. Tem prepriom je bil povod Marijeva ljubosumnost, o kateri pa ne vemo povedati, je li bila opravičena, ali ne. Marij Saule je namreč trdil, da ima njegova ljubica Valerija Rigotti še druge ljubčke, a da jej njena mati daja pri tem potuho. Včeraj v jutro sta bila ostala zaljubljenca sama doma. Mati Valerije Rigotti je bila šla namreč na trg, a ko je prišla nazaj domov, je — vstopivša v sobo zaljubljenega para — zagledala strašen prizor: na postelji sta ležala Marij Saule in njena hčerka, a mej njima je spal njiju 10-mesečni otrok. on in ona sta pa bila vsa krvava. Mati, to videča, je šla hitro na ulico in tam obvestila o stvari prvega redarja, ki ga je srečala. Redar je pa telefoniral takoj na zdravniško postajo. Ko je prišel zdravnik, je konstatoval, da se je Saule ustrelil z revolverjem v desno senco, a ona, Valerija, da je bila dvakrat ustreljena z revolverjem in obakrat zadeta v glavo za desnim ušesom. Saule je o prihodu zdravnika že umiral, a stanje Valerije ni bilo še tako opasno. Prenesli so oba v bolnišnico, kjer je on malo pozneje umrl. Valeriji so se pa okoli 10. dop. vneli možgani, vsled česar je tudi nje stanje jako opasno. Sinoči ob 11. uri, ko se je naš poročevalec oglašil v bolnišnici, je bila Valerija še živa.

A sedaj vprašamo: Kdo je kriv te tragedije? Edino le starši, ki so dovolili 16-letnemu svojemu otroku, da je imel in tiral na preji ljubezensko razmerje s komaj 19-letnim mlečnozobim dečakom. Ti vzorni starši ne le, da so privolili v to ljubezensko razmerje, ampak so je še podpirali.

Požar. Predminolo noč, okoli 2. ure po polnoči, je bilo začelo goreti v poslopju pomorske vlade in sicer v skladišču za svetiljke. Gasilci, ki so bili prišli gasit s tremi brigadnicami, so tekoma ene ure pogasili ogenj in tako preprečili, da se ni požar razširil. Nevarnost je bila velika, ker je v istem skladišču mnogo jako lahko vneljivih stvari in mej temi tudi večja množina vžgalic. Ogenj je napravil približno 20.000 kron škode.

Jezik si je odgriznila. Pekovskega mojstra žena Kugler v Mariboru je šla v sredo popoldne po Glavnem trgu mimo neke hiše, kjer so popravljali streho. V tistem hipu je po nesreči padla opeka s trehe in jo zadela na glavo. Kugler je dobila hudo rano na glavi in si je ob enem pregriznila jezik.

Koledar in vreme. Danes: Suzana, devica in mučenica; Bolemir; Voka. — Jutri: Klara, opatica; Dobrogost; Tekana. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne 30° Celsius. — Vreme: deloma oblačno.

Društvene vesti in zabave.

Jutri v nedeljo bode slavilo „Delavsko podporno društvo“ v Trstu običajno obletnico blagoslovljenja društvene zastave z jutranjo in popoldansko slavnostjo.

Točno ob 8. uri zjutraj se bode čitala v cerkvi sv. Antona novega sv. maša, pri kateri bodo peli pevci uglednega „Slov. pev.

društva" novo mašo H. O. Vogriča, popoludne pa se bo vršila veselica na vrtu "Narodnega doma" pri sv. Ivanu s sodelovanjem že zgoraj imenovanega pevskega društva kakor tudi godbe g. Wagnerja. Zeleti je da bi bil jutranji nastop čim impozantnejši in čim častnejši pred tržaškimi občinstvom. Zato se vabijo vsi udje tega društva, da se zberejo v nedeljo ob 7. in pol uri pred društvenimi prostori v ulici Giorgio Galatti od koder se odkoraka v cerkev 10 minut pred 8. uro z razvito društveno zastavo in ob zvokih narodnih koračnic Wagnerjeve godbe. Naj vidi tržaški živeli, da nas je še in to krepih delavcev žuljavih rok, a slovenskih src!

Istotako se vabijo vsi udje tega društva, kakor tudi slovenski rojaki v Trstu in okolici sploh, da se mnogoštevilno udeležijo popoldanske veselice na pripraznem vrtu "Narodnega doma" pri sv. Ivanu. Preskrbljeno je, da se bo ob znanolepem pevanju "Slov. pev. društva" in ob veselih akordih dobre Wagnerjeve godbe pila dobra kapljica. Tudi za "pod zob" se bo dobivalo različnega.

Izlet na Vintgar in Bled, ki ga je hotela trž. podružnica "Slov. plan. društva" prirediti dne 19. avgusta t. l., mora se preložiti na dne 26. avgusta, ker za dne 19. avgusta železniški upravi ni bilo možno privoliti posebnega vlaka.

Nakaznice na vozne listke, ki so se priredile veljavne za 19. avgusta, bodo imele isto veljavo za posebni vlak dne 26. avgusta.

Voznja iz Trsta na Dobravo in nazaj v Trst je znižana na polovico in sicer bo stala za vsakega od četrtega leta naprej 5 kron.

Da ne bo treba odrediti posebnega vlaka, se mora razprodati najmanj 300 nakaznic vsaj do 23. avgusta.

Nakaznice se prodajajo v sledečih krajih: Kavarni Balkan in Commercio, trgovina Ivan Millonig, Piazza Barriera št. 3; Sv. Ivan: H. Schmidt, trgovec; Rocol: A. Škilan p. d. Drion; Opčina: Karol Malalan, gostilničar; Rojan: "Konsumno društvo" in Barkovlje: "Narodni dom".

Izlet v Pulo. Kakor smo že javili, priredi jutri Lloydov parnik "Almisa" izlet v Pulo. Cene tja in nazaj so jako nizke, namreč 4 K za I. razred in 3 K za II. razred, zato je gotovo, da se mnogo občinstva udeleži tega izleta. Čitatelj najde podrobnosti v oglasu na III. strani lista.

Jutri, dne 12. t. m. priredi pevsko društvo "Zarja" in Svetoivanski tamburaški zbor veliko veselico s plesom, godbo, petjem in tamburanjem na okrašenem prostoru v Kobdilu pri Štanjelu se sodelovanjem tamošnjega pevskega in bralnega društva "Slovan" ter pevskega in bralnega društva "Dom" z Velikega Repna.

Petje in tamburanje vodi društveni kapelnik g. H. O. Vogrič. — Začetek veselice ob 3. uri pop.

Vstopnina k veselici 50 st., otroci upehljani po starših so vstopnine prosti. — Plesni komad 20 st., 6 komadov 1 K.

Na veselici in k plesu svira veteranska godba iz Pervacine.

Svetoivanski tamburaški zbor odide z vlakom nove državne železnice s postaje na Vrdeh ob 1. uri 14 min. pop., pevsko društvo "Zarja" pa s postaje na Opčinah ob 1.50 pop. Ob dohodu na postajo v Štanjel-Kobdilu, bo slovesen sprejem od tamošnjega pev. in br. društva "Slovan" ter od družih rodoljubov. Po vsprejemu odkoraka se z godbo na čelu v Kobdilu.

Vozni red: Odhod Sv. Andrej-Trst 12.55 pop. in 2.12: Vrdeh odhod ob 1.14 in 2.27. Opčina odhod ob 1.50 in 3.04. — Iz Štanjela odhajajo vlaki v Trst ob uri 6.24, 8.01, 8.20 in brzovlak ob 9.11.

Bratje Sokoli, ki se mislijo udeležiti slavnosti v Gorici, so naprošeni, da pridejo danes zvečer ob 8. uri in pol v telovadnico na pogovor. Na zdar!

Zahvala. Podpisano si šteje v prijetno dolžnost, da se najiskrenejše zahvali slavnemu občinstvu na udeležitvi slavnostnega sprejema in na veselici o priliki razviti zastave in ob slavljenu 25-letnice našega društva v "Narodnem domu" pri sv. Ivanu, dne 5. avgusta 1906.

Nimamo primernih besed, da bi se posebej zahvalili posebno društvu, ki so došla se zastavami, pevskega zbora, ali so doposlali deputacije ob blizu in daleč. Vsem najiskrenejše zahvala, posebno še: "Tržaškemu Sokolu", "Narodnemu domu v Trstu", "Dramatičnemu društvu v Trstu", "Delavskemu podpornemu društvu", "Rokodelskemu podpornemu društvu v Ajdovščini" in "Solkanskemu Sokolu". Dalje pevskim društvom: "Kolo", "Slovan", "Slov. pevsko društvo", "Slava", "Hajdrih", "Zarja", "Adrija", "Svetoivanska Mladina", "Ilirija" in zboru "Čitalnice" pri sv. Jakobu, "Zvonimir", "Velesila"; dalje "Obrtno konsumno društvo" in "Narodnemu domu" pri sv. Ivanu in slednjič deputaciji slavnostnega odbora iz Tolmina. Vsakemu posebej in skupno vsem: hvala na vaši udeležbi, možnem vedenju in solidarnosti, ki ste jo pokazali na dan naše 25-letnice.

V Trstu, dne 8. avgusta 1906.
Vodstvo "Tržaškega podpornega in bralnega društva":

Valentin Luznar, tajnik.
Miloš Kamuščič, predsednik.

"Čitalnica" pri sv. Jakobu priredi v sredo 15. t. m., na praznik M. B., izlet v Boljunc ter se udeleži korporativno in bo

sodelovala na veselici tamošnjega bratskega društva "Prešeren".

Odhod točno ob 3. uri popoldne iz pred društvenih prostorov peš. Povratek se zadnjim vlakom.

Gospodarstvo.

Izvoz sladkorja iz Trsta.

Od 1. januarja do 31. julija t. l. je bilo izvoženo iz Trsta 1.367.900 met. stotov sladkorja nasproti 430.400 met. stot. izvoženih v isti dobi lanskega leta.

Razne vesti.

* **Vročina v New-Jorku.** Kakor poročajo iz New-Jorka, vlada tamkaj še vedno silna vročina. Vsled solnčarice je 14 oseb umrlo, nad 100 jih je pa obolelo.

* **Životopis Pia X.** Pod tem naslovom izide v kratkem v New-Jorku knjiga, ki jo je dal napisati škof Schnitz-Didier v Massachusettsu; ali trdi se, da je to največje delo papeža Pija X. samega. Didier se je teh dni povrnil z rokopisom iz Rima v New-Jork, kjer ga je dal v tisk. Delo izide ilustrirano.

* **Žena iz treh stoletij.** V Mošorinu je umrla starka Soka Maletina, ki je bila stara 107 let. Rodila se je leta 1799. Bila je torej rojena v 18. stoletju, preživela 19. stoletje in umrla v 20. stoletju. Bila je pri popolni zavesti do zadnjega časa.

* Železniška proga preko Afrike.

S pomočjo legata nedavno umrlega milijonarja Beita, je nade, da bo železnica od Aleksandrije do rta "Dobre nade" dogotovljena v kratkem. Z južne strani proti severu je proga dograjena že do jezera Viktorija-Nijansa, a s severne strani do Sudana. Skupno okoli 3000 kilometrov. Z južne strani so v Rodeziji zlati rudniki, a ob krajih puščave Kalahari dijamantni rudniki. Pri jezeru Viktorija so premogovniki, na severu pa bakreni rudniki. Vsled tega je bila rentabilnost tega dela proge zagotovljena in je bilo lahko nabaviti kapital za gradnjo. Sedaj je pa z legatom, ki ga je zapustil Beit, zagotovljena gradnja tudi ostalega dela železnice in je nade, da bo proga kmalo dogotovljena. Edino to ni še določeno, pojde-li železnica preko nemških kolonij vztočne Afrike, ali pa preko države Kongo.

Brzobjavne vesti.

Balkon ga ubil.

DUNAJ 10. Danes popoldne je v notranjem mestu pri podiranju neke hiše padel balkon na glavo ravno mimoidočega generalnega intendanta v vojnem ministerstvu, Ivana Fuchsa ter ga tako težko poškodoval, da je bil v nekoliko minutah mrtev.

Krst novorojene nadvojvodinje.

IŠL 10. Krst novorojene nadvojvodinje bo prihodnje nedeljo predpoludne.

Krogla eksplodirala.

LEHE (Hanover) 10. Pri ostrem streljanju 3. topničarskega oddelka pomorščakov je eksplodirala krogla, vsled česar sta bila dva topničarja ubita, eden težko, osem pa lahko ranjenih.

Kardinal Vannutelli v Belgiji.

RIM 10. Kardinal Vincenc Vannutelli je danes jutraj odpotoval v Tournay v Belgijo, kjer bo na evharističnem shodu, ki prične dne 18. t. m., zastopal papeža.

O katastrofi parnika "Sirio".

KARTAGENA 10. Parnik "Adria" je odpotoval s potniki, ki so se rešili povodom katastrofe parnika "Sirio".

Obsedno stanje v Paragvaju.

BUENOS AYRES 10. (Agence Havas). Nad Paragvajem je proglašeno obsedno stanje.

Izjava profesorja Maragliano o tuberkulozi.

PARIZ 10. Profesor Maragliano izjavlja v "Matinu", da razpolaga veda o specifičnih sredstvih proti tuberkulozi, ki delujejo la, preden nastopijo uničujoče poškodbe organizma. Učenjaki, ki obetajo zdravilo proti sušici, se motijo.

R u s i j a.

VERHNE-UDINSK 10. Na kolodvoru Sludjensk so oborožene osebe oropale 95.000 rubljev. Več oropanih je bilo ranjeno.

PARIZ 10. Posamični senatorji, poslanci in akademiki so podpisali adresso na bivšega predsednika dume Muromceva, v kateri izražajo nado za končni uspeh stvari miru in svobode.

MOSKVA 10. Odposlanstvo delavcev dveh tovarn je prijavilo vse delavce obeh tovarn k zvezi "Ruskih ljudi". Na ta način upajo delavci, da se jih ne bo sililo, da se vdeležijo političnega ali splošnega štrajka.

BEROLIN 10. List "Vorwärts" javlja iz Petrograda, da je bil v nedeljo obešen Onipko, bivši poslanec dume, ki je bil aretovan za časa ustaje v Sveaborgu.

BEROLIN 10. "Voss. Zeitung" poroča iz Petrograda, da se bo letos vršilo novačenje še le meseca novembra in ne septembra, kakor navadno, češ, ker se vlada boji, da bi kmetski novinci ne prišli na novačenje.

PETROGRAD 10. Iz Samare poročajo: Tukajšnja ječo so napadli revolucionarji v sporazumu z vojaki, ki so bili za straži, ter

so osvobodili 120 političnih jetnikov. Ravnatelj je bil ubit, jetničarje so pa zvezali.

Rusko odposlanstvo v Kristijaniji.

PETROGRAD 10. (Petrogr. brz. agent.) Danes je objavljen carski ukaz, s katerim je v Kristijaniji ustanovljeno odposlanstvo, tamošnji generalni konzulat je pa spremenjen v konzulat.

Novi ministri.

PETROGRAD 10. (Petr. brz. ag.) Knez Vasilčikov, bivši glavni pooblaščenec rubežnega križa, je bil imenovan glavnim voditeljem agrarne organizacije in poljedelstva, pomočnik ministra za ljudsko prosveto Izvolski, brat ministra za vnanje stvari, višim prokuratorjem Sv. Sinode in člen državnega sveta Filozofov, državni kontrolor v ministerstvu Witte, ministrom za trgovino in obrt.

Trgovina.

Borzna poročila dne 6. avgusta.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.09—19.13, angleške lire K — do —, London kratak termin K 240.15—240.40 Francija K 95.45—95.65, Italija K 95.40—95.60—italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.27—117.45, nemški bankovci K —, avstrijska enotna renta K 99.40—99.70, ogrska krona K 94.65—95.95, italijanska renta K —, kreditne akcije K 668—670, državne železnice K 671—673—Lombardi K 167.25—169.25 Lloydove akcije K 757—745—Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496—do 483—, Bodenredit 1890 K 302—310—, Bodenredit 1889 K 302—310—, Turške K 163.00 do 16.00 Srbske — do —

Dunajska borza ob 2. pop.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.45	100.40
" " " srebru	100.40	100.40
Avstrijska renta v zlatu	117.70	117.70
" " " v kronah 4%	99.60	99.60
Avstr. investicijska renta 3 1/2%	99.50	99.40
Ogrska renta v zlatu 4%	112.90	112.90
" " " v kronah 4%	94.75	94.80
" " " 3 1/2%	84.75	84.75
Akcije nacionalne banke	1769—	1761—
Kreditne akcije	670.25	669.25
London, 10 Latr.	240.12 1/2	240.07 1/2
100 državnih mark	117.27 1/2	117.37 1/2
20 mark	23.46	23.47
20 frankov	19.10	19.10
100 ital. lir.	95.50	95.50
Cesarski cekini	11.31	11.31

Parizka in londonska borza.

Pariz: (Sklep.) — Francozka renta 97.80, italijanska renta —, španski exterior 96.47, akcije otomanske banke 647—, Menjice na London 251.70.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi —, unificirana turška renta 97.35 avstrijska zlata renta 99.75, ogrska 4% zlata renta 95.10, Landerbank 476—, turške srečke 146.75, parizka banka 15.33, italijanske meridijske akcije 8.27, akcije Rio Tinto 16.64 Trdna
London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 87 1/2, srebro 29 1/2, Lombardi 7—, španska renta 94 1/2, italijanska renta 101 1/2, tržni diskont 3 1/2, menjice na Dunaj —, Trdna.

(Dalje na četrti strani)

Tujci v hotelu „BALKAN“.

Na novo so došli:

Leban, kreinar, BOROVNICA; Savorgnani, c. k. gozdni nadz., REKA; Lapi, zaseb., FIRENZE; Studeaux, zaseb., GENOVA; Huttner, c. k. uradnik, CELOVEC; Strickla, zas., DUNAJ; Finderle, trgov., ZAMET; pl. Gustaki, posestnik, ZAGREB; Löschner, lekarnar, BANJALUKA; Rikbruk, trgov., DUNAJ; Stolper, dijak, DUNAJ; Landaberger, DUNAJ; Bamberger, dijak, DUNAJ; Jelinek, c. k. prof., PULA; Hüttner, zaseb., GRADEC; Fehare, pos., TRŽIČ; Dittmayer, c. kr. nadzornik, DUNAJ.

Vsem prijateljem in znancem javljamo podpisani v svojem in v imenu vseh naših sorodnikov tužno vest, da je naš stric

Matija Ščuka

včeraj ob 2. uri popoldne po dolgi in mučni bolezni previden svetotajstvi za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo jutri 12. t. m. ob 11. uri predpoludne iz mestne bolnišnice.

TRST, 11. avgusta 1906.

Žalujoči ostali.

Tržaško pogrebno podjetje „PIETAS“, ulica Vincenzo Bellini št. 13

D. A. Barkanović

specijalist za notranje in živčne bolezni

se je povrnil iz Karlovih vari.

ORDINUJE: vsak dan od 10.—12. ure zjutraj in 4.—5. popol.

ulica Sanità št. 2.

Izlet v Pulo

● po znižanih cenah. ●

V nedeljo dne 12. avgusta elegantn in prostorni Lloydov parnik

„ALMISSA“

priredi

izlet v PULO

Prvi razred: 4 K, II. razred 3 K (tja in nazaj).

Parnik odpluje s pomola S. Carlo ob 6. uri in pol zjutraj, iz Pule pa ob 8. uri zvečer. V Pulo dospe v 5. in pol urah.

Vsak izletnik prejme pri ukrcanju za stonj listek, s katerim konkurira na žrebanju nastopnih 5 darov: ena srbska državna srečka, vredna okoli 23 K, en napoleon vreden okoli 20 K, deset steklenic piva, ena steklenica šampanjca in ena košarica najfinerih testenin.

Evo najlepše prilike, da se z malimi stroški in zelo elegantnim parnikom obišče Pulo ter se navžije svežega morkega zraka.

Vozni listki so na prodaj v prodaji tobaka CORRO št. 15.

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakoršno koli vrsto oglasov sprejema "Inseratni oddelek" v ulici Giorgio Galatti št. 13 (Narodni dom) polunadstropje, levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. pop. Po noči se sprejema v "Tiskarni Edinost".

Ne čitaj

samo, ampak, prepričaj se, da nihče ne more tekmovati z narodno

zalogo olja

IVAN MILLONIG

TRST, Piazza Barriera št. 3, TRST

FILJALKO

Campo S. Giacomo št. 16.

Prodaja in razpošiljanje na debelo in na drobno.

Ceniki na razpolago.

Zaloga tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev

in razprodaja na debelo in drobno

TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST.

Via dell'Acque št. 6. (nasproti Kafe Centrala).

Velik izbor francoskega šampanjca, penetnih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, alivovec in brinjevec. — Izdelki l. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročila ee takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol lira naprej.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tosa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (Iselske poslopje).

Gene, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih nadst. —

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5.

KATALOGI BREZPLAČNO.

Tržna poročila 10. avgusta.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 14.80 do K 14.82, riž za okt. K 12.88 do 12.40, oves za okt. od K 12.70 do 12.72, koruza za avgust 12.44 do 12.46.
Pšenica: ponudbe pšice, povpraševanje zboljšano, tendenca ugodnejša. — Prodaja: 23.000 met. stot., vzdržano; druga žita nespremenjeno. Vreme: oblačno.
Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za september 39 $\frac{1}{2}$ za december 39 $\frac{1}{2}$, za marec 40 $\frac{1}{2}$, za maj 40 $\frac{1}{2}$. Stalno. — Kava Rio navadna loco 40—42 navadna reelna 43—44 navadna dobra 45—46.
Hamburg. (Sklep). — Sladkor za avgust 18.35, za september 18.15, za oktober 17.95, za november 17.75, za dec. 17.80, za januar 17.90. — Mimo. — Vreme: lepo.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bodoče dobave. Stalno, nespremenjeno, za 10 stotink nižje. Prodaja: — vreč.
Havre. (Sklep) Kava Santos good average za tekoči mesec 48.25, za sept. 48.57.

London. Sladkor iz repe surov. á 9 $\frac{1}{2}$ Sh. Stalno.
Pariz. Riž za tekoči mesec 16.—, za sept. 16.—, za dec. 16.15, za nov.-februar 16.25 (mimo). — Pšenica za tekoči mesec 22.85, za sept. 22.45, za sept.-dec. 22.55, za nov.-februar 22.65 (stalno). — Moka za tekoči mesec 31.50, za sept. 30.30, za sept.-dec. 31.—, za nov.-februar 29.60 (stalno). — Repično olje za tekoči mesec 65 $\frac{1}{2}$, za sept. 65 $\frac{1}{2}$, za sept.-dec. 67 $\frac{1}{2}$, za januar-april 66.— (mimo). — Spirit za tekoči mesec 46 $\frac{1}{2}$, za sept. 44 $\frac{1}{2}$, za sept.-dec. 41 $\frac{1}{2}$, za januar-april 40.— (stalno). — Sladkor surov 88 $\frac{1}{2}$ usov 23.—23 $\frac{1}{2}$ (stalno), bel za tekoči mesec 25 $\frac{1}{2}$, za sept. 26.—, za okt.-januar 27 $\frac{1}{2}$, za januar-april 27 $\frac{1}{2}$ (mimo), rafiniran 57.—57.50 Vreme: oblačno.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Divaška Vilenica 20 minut oddaljena od postaje, bo sijajno razsvetljena dne 15. avgusta od 4.—7. ure popoldne. Vstopnice po 1 krono pri jami.

Gostilna „Alla Costanza“ (Via št. 18). Toči se vsakovrstna vina, posebno pa kraški teran. Priporoča se el. občinstvu Henrik Kosič.

Pianist star, jako zmožen, se ponuja društvom in zasebnikom za koncerte ter poučuje v igranju na glasovir proti zmernim cenam. Za naslov je priložil pri „Inseratnem uradu Edinosti“ (700).

Mali dvorec v Škorklji je na prodaj. Dvorec ima v pritličju: 1 sobo, kuhinjo, rušnico; v I. nadstropju: 2 sobi in kuhinja; v II. nadst. tudi 2 sobi in kuhinja, vse urejeno na novo, elegantno. Okoli dvorca je zemljišče (vrt z vodnjakom). Radi preselitve se dvorec prodaja za nizko ceno. 550

Javni plesi na širokem lesenem podu se bodo vršili vsako nedeljo in praznik v ulici dello Scoglio. Gostilna Benčić. „Al Transval“. 868

Išče se vratarja krojača brez otrok. Naslov: ulica Torrente 10. I. n. 866

V najem se odda 25 minut od mesta do Rocca 2 sobi, sobica in kuhinja po nizki ceni Pri Kanarinah št. 119. 861

Urar Giov. Pliska, Corso št. 13, izvrši vsakršno popravilo kakršne si bodi ure. Cene nizke. Prodaja vsakovrstne ure. (262)

Veletrgovina Luigi Trevisan, Trst razpošilja kavo, riž, olje

Kislo zelje repa s Kranjske, je v vseh letnih dobah v zalogi Josipa Dolčič, ulica Sorgente 7, telefon 1465. (227)

Novi modni salon (Corso št. 13, I. n.) Zaloga klobukov za gospe. Pariški in dunajski uzorci, po najzmernejših cenah. 455

Gostilna „Stadt Laibach“ (ulica Giulia št. 15) Toči vino istrsko, vipavsko, furiansko in brisko. Ivrstna kuhinja. Priporoča se slav. občinstvu J. Kante. (295)

Prva slovenska zaloga in tovarna pohištva ANDREJ JUG — Trst, ulica sv. Lucije št. 18 (za delnim sodiščem). Cene brez konkurence. — Svoji k svojim!

Intelligenten mladenič vešč vseh treh tuk. jezikov v govoru in pisavi, išče pisarniške službe, bodisi tudi za slugo pri kakem uradu, raznašalca itd. Kaj primernejša tudi pri kakem časopisu. Naslov pod: „Iskajoč“ na „Inseratni o’delek Edinosti“. 857

Hiša na prodaj je v lepi poziciji v Barokovljah: tri sobe in kuhinja; okoli hiše vrt. Naslov daje „Inseratni o’delek Edinosti“. 853

Odvetniški uradnik dvaintrideset let, absolut kadetne, poljedelske in trgovske šole si želi zboljšati službo. Naslov: A. Trobec, Trst. 865

Prodajalnica jestvin in kolonijalnega blaga
Mateja Kocjan
ulica Piccardi voga ulice Petronio. Izber stinajne, sira, moke, riža, sočivja, kave, sladkorja, olja, kisa, mila sveč; vse blago prve vrste po cenah, da ni bati tekmovalja.

GLAS.
V bogatej zalogi pohištva
Em. Ehrenfreund
(praj Jesi)
ulica Nuova 24 (pritličje)
daja novo in rabljeno pohištvo po konkurenčnih cenah v najem.

DROGERIJA Josip Zigon ul. Caserma 8

Izbor drog, barv, čopičev, pokostil, parumov, fin. mila. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljene sirupa tamarindo, malinovca itd. itd.

FILIP IVANIŠEVIĆ
zaloga dalmatinskega vina

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu
v ulici Torre bianca 11 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadlje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „All’Adia“ ulica Nuova št. 11 in „Al fratelli dalmati“, ulica Zudeeche št. 8. v katerih toči svoja vina I. vrste

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo

zalogo dalmatinskega vina

nahajajočo se
v ulici Torre bianca št. 45

in gostilne
ul. Romagna št. 4 in ul. Giulia št. 71

v katerih toči dalmatinska vina najbolje vrste

Ante Dvornik
trgovec z vinom.

Podpisani javlja interesovanim osebam, da je s 1. julijem prevzel ravnateljstvo
„Prima autorizzata agenzia di mediazione Gambrinus“
(Prvo avtorizovano agencijo za posredovanje „Gambrinus“)

ki se bavi edino le s pivarnami in zalogami piva, kakor so: PRODAJA PIVA v sodčeh in steklenicah, KUPOVANJE in PRODAVANJE hotelov, restavracij, pivovarnic in vsaki drugi posel, ki se tiče omenjenih strok, tudi za spodnjo in zgornjo okolico. — Gotov podpore od strani interesovanih oseb se beležim

Mario Jesurum, Prva avtorizovana agencija „Gambrinus“
TRST — ulica Farneto šte. 10, II. nadstropje
od 9. zjutraj do 12. opol. in od 3. pop. do 7. ure zvečer.

Malo in dobro.

Za polovico ceneje, nego v katalogu
ce o pri nakupu enega komada vam prodamo vse. Tako stanje ko-
40 gld. Od 47 gld. naprej popolnoma prosto carine s avstrijske od-
pošiljalne postaje. Prosti ter 2 gld. Kolesa MULTIPLEX 6 let pis-
menim jamstvom. Pokrova teka 240, 260, 280. Šračni mehovi gld.
150, 170, 210, pisano jamstvo. Sedlo gld. 1.—. Nožne sesalke 50
K, stolet, oni tld. za vsak zalemlj čudovito po cen. Ilustrovan cenik
zastonj in carine prost. Iščo se tudi zastopnike za prigodne prodaje.
Tovarna na kolesa
„MULTIPLEX“ Berolin 316 Gitschinerstr. 15.

Svoji k svojim!
Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. mesta Zagreb sprejema vsako vrsto ne-
premičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospo-
darsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v
zavarovanje proti ognju in strelji po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. Dolžnost
vsakega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.
Vsa zavarovanja sprejema ter daja vsa pojasnila.

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst
CORSO šte. 1

Zastopniki za vsako mesto, trge in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške
in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Authorised School of Languages
učil moderne živeče jezike od profesorjev dotičnega
materinega jezika. Trgovinska korespondenca. Kom-
binirana metoda. Brezplačna pojamila daja avtorizo-
vana šola za učenje jezikov za odraslene in otroke
v Trstu, ulica Nuova št. 11, II. nadst.

P. T.
Naznanja se častitim odjemalcem in P. T. občinstvu, da zaloga obleke ulica

Arcata šte. 1 odpre

Novo tržaško krojačnico

(Nuova Sartoria Triestina)

za izvršitev naročene obleke po meri v ulici Torrente št. 40, I. nadstropje,
pod ravnateljstvom občeznanega krojaškega mojstra gos. O. MARCOLINI. — Toliko
zaloga, kakor tudi krojačnica bodo preskrbljene v veliki meri z domačimi in ino-
zemskimi izdelki. — Zaloga ima pripravljenih na izbero veliko število oblek, toliko
za možke, kolikor za otroke, po najnižjih in konkurenčnih cenah.

VIKTOR PISKUR.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poreštvom.
Piazza Caserma šte. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 955.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni od zadruge in jih obrestuje po 4%.
Rentni davek od hranilnih vlog plačuje savod sam. Vloga se lahko po 1 krono
Posojila daja samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 $\frac{1}{2}$ %, na menjico po 6%, na
zastavo po 5 $\frac{1}{2}$ %.

Uradne ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.
Izplačuje vsaki dan ob srednjih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
Ima najmodernejše urejene varnostne celice za shranbo vrednostnih papirjev, listin itd.
Poštne hranilniški račun 816.004.

MIZARSKA DELALNICA
Josip Visnovitz

TRST, ulica Dante Alighieri

izvršuje vsakovrstno delo

pri novih zgradah

Prodaja jelove deščice za pode.

Najboljša reklama za trgovce,
obrtnike, rokodelce in zasebnike sploh,
so „MALI OGLASI“ v „Edinosti“

Alla città di Trieste

ulica Torrente TRST

prodajalnica izgotovljenih oblek

z lastno krojačnico.

Priporoča se cenjenim odjemalcem radi

konkurenčnih cen in radi točno izvršenega

dela izkušenega krojača.

Carlo Vitez

Trst, Trg S. Carlo 2 — Uhod ul. del Arsenale

AUTORIZOVANA

mehanična delalnica

za inštalacije plina, vodovodov in elek-
trične razsvetljave.

Velika zaloga priprav za žarne luči na plin.

Tovarna cementnih plošč

ARISTIDE GUALCO

TRST, ulica S. Servolo 2.

Velika zaloga dobro vležanih cementnih plošč vseh
velikosti vrst in barv.

Tovarna in zaloga cementnih cevij.

Blago trpežno. — Brezkonkurenčne cene.

Na željo se stavijo v delo plošče solidno in po cen
od izurjenih lastnih delavcev.

Nova prodajalnica klobukov

David Osmo

v ulici Barriera vecchia št. 5.

Velik izbor klobukov, lastne delavnice, razno-
vrstnih kap za moške in ženske.

Brez konkurenčne cene.

Ivanka Doreghini

TRST. — Ul. Madonnina št. 8.

VELIKA ZALOGA

pohištva, manufaktur, ur, slik,
zreal in tapetarij.

Popolne spalne in obedovalne sobe.

Moške obleke na izbero.

UGODNE CENE.

Prodaja proti takojšnjemu plačilu in tudi
na obroke.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

v Gorici

Gospiska ulica hšt. 7., II. nadst.

v lastni hiši.

Nacelstvo in nadzorstvo je sklenilo
v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 $\frac{1}{2}$ %.

Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpo-
vedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek
plačuje pos. sama.

Posojilo: na vknjižbo po 1 $\frac{1}{2}$ % na
varščino ali zastavo in na menice po 6%

Glavni deleži koncem leta 5 $\frac{1}{2}$ %.

Stanje 31. dec. 1904 (v kronah): Članov
1781 z deleži K — 113.382. — Hranilne
vloge 1.554.089.13. — Posojila 1.570.810.39.
Vrednost hiš 110.675.— (v resnici o vredne
več). — Rezervni zalog 75.101.01.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.
Telefon šte. 79.

Francesco Slovinsky

železnina

TRST — ulica Torrente 45 — TRST

Izbera železnine za stavbinsko uporabo.

SPECIJALITETA:

ledenice lastnega izdelka, štedilne

ognjišča in železne peči.

Zaloga

izvozno-maržne (Export-Märzen)

In vležane (Lager)

pive

v sodčeh in v hoteljках, kakor tudi

iz tovarne Bratov Reininghaus

Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshübler

vedno sveže kisle vode

po zmernih cenah

pri

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti šte. 10.